

РЕШЕНИЕ

№ 7578

гр. София, 12.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 15.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Кристина Алексиева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **5350** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 74 ал. 2 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.), във вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Настоящото производство е по повод постановено решение № 5409 от 06.06.2022 г. по адм. д. № 10249/2021 г. по описа на Върховен административен съд, с което е отменено частично решение на АССГ и делото е върнато на друг състав на съда за разглеждане на исковата претенция за заплащане на обезщетение за имуществени вреди.

Образувано е по искова молба на В. Ц. Т., действаща чрез законния си представител и баща Ц. Л. Троянски, с която се иска осъждане на Столична община да заплати сумата в размер на 6 084,72 лева (след направено в съдебно заседание изменение на размера на исковата претенция чрез частично оттегляне), представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в пропуснатата възможност за получаване на социална услуга „Асистент за независимо детство“, остойностена както следва: възнаграждение по социална услуга „Асистент за независимо детство“ за периодите от 01.01.2015 г. до 31.05.2015 г. и от 01.03.2016 г. до 31.12.2016 г., както и разликата между получавано възнаграждение по социална услуга „Личен асистент“ по проект „Нови възможности за грижа“ и за възнаграждението по социална услуга „Асистент за независимо детство“ за периода от 01.06.2015 г. до 29.02.2016 г., причинени от допуснати нарушения на чл. 10, чл. 11 и чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр. Претендират се

разноски.

В исковата молба се твърди, че е постановено влязло в сила Решение № 151/04.04.20218 г. на Комисия за защита от дискриминацията, с което е установено, че Столична община е допуснала нарушения на чл. 10, чл. 11 и чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр. спрямо ищцовата страна. В резултат на това ищцата не била включена в социална услуга „Асистент за независимо детство“. Твърди се, че в резултат на допуснатите нарушения ищцовата страна не е получила възнаграждение за социална услуга „Асистент за независимо детство“ за периодите от 01.01.2015 г. до 31.05.2015 г. и от 01.03.2016 г. до 31.12.2016 г. Поддържа, че за периода от 01.06.2015 г. до 29.02.2016 г. е получавала възнаграждение по социална услугата по проект „Нови възможности за грижа“, но същото било по – ниско от възнаграждението по „Асистент за независимо детство“, поради което се търси разликата между двете възнаграждения.

Ответната страна - Столична община, чрез процесуалния си представител, е подала отговор на исковата молба, с който изразява становище за неоснователност на исковата претенция. Поддържа се, че възнаграждението за социалната услуга се получава от асистента (в случая майката), поради което за получателя на услугата (детето) не възниква вреда.

Представител на прокуратурата изразява становище за неоснователност на исковата претенция.

Административен съд София - град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Установява се, че е постановено Решение № 151/04.04.20218 г. по преписка № 63/2015 г. по описа на Комисия за защита от дискриминацията (КЗД), с което е установено, че Столичен общински съвет спрямо В. Ц. Т. е извършил нарушение на чл. 10 и чл. 11 ЗЗДискр. и осъществена форма на дискриминация по признак „увреждане“, тъй като не е изпълнил чл. 3 от Наредбата за предоставяне на социална услуга „Асистент за независимо детство“, изискващ осигуряване на в пълен обем финансови средства, необходими за предоставяне на тази социална услуга на всички деца, отговарящи на изискванията по чл. 6а от НПСУАНЖ.

С Решението № 151/04.04.20218 г. на КЗД е установено още, че Столичен общински съвет спрямо В. Ц. Т. е осъществена непряка дискриминация по чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр., посредством въвеждането в Приложение № 1.12 към НПСУАНЖ на критерия, свързан с ползването на помощно техническо средство.

Констатира се, че е влязло в сила Решение № 151/04.04.20218 г. по преписка № 63/2015 г. по описа на КЗД, тъй като подадената жалба срещу акта е отхвърлена с Решение № 5490/26.09.2018 г. по адм. д. № 5529/2018 г. по описа на АССГ, оставено в сила с Решение № 155/07.01.2020 г. по адм. д. № 13509/2018 г. по описа на Върховен административен съд.

По делото е приложено Експертно решение № 0211-022 от 01.02.2012 г. на ТЕЛК, от което се установява, че детето В. Ц. Т., [дата на раждане], е с дефинитивна загуба на зрение на двете очи, за което пожизнено е определена 100 % степен на увреждане (намалена възможност за социална адаптация - НВСА) с чужда помощ.

От приложеното Удостоверение № 137/2014 г. се установява, че за учебната година 2014/2015 г. ищцата е записана във втори клас, редовно обучение на СОУ за деца с нарушено зрение „Л. Б.“.

С Договор от 03.06.2013 г., сключен между Столична община (възложител) и А. Г. Т.

(изпълнител) е възложено да изпълнява социална услуга „Асистент за независимо детство” на ползвателя В. Ц. Т., за периода от 01.06.2013 г. до 31.12.2013 г. Според чл. 9 от договора изпълнителят има право на месечен доход за извършените услуги за всеки календарен месец, формиран на база предаден отчет за извършени дейности от асистента. Според чл. 10 от договора часовата ставка за извършените услуги се равнява на двукратния размер на минималната часова работна заплата, определена с акт на Министерски съвет и включва всички задължителни осигурителни вноски за сметка на възложителя. За този период изпълнителят е получавал месечен хонорар в размер на 398.13 лева, видно от представената сметка за изплатени суми № 58152/25.07.2013 г.

По делото е приложено Решение от 17.12.2014 г. на Комисията за разглеждане на подадени документи за ползване на социални услуги „Асистент за независим живот“, от което става ясно, че на 17.12.2014 г. е извършено класиране на кандидатите, като ищцата В. Ц. Т. е получила 83 точки (не е получила точки по критерий „помощни технически средства“) и не е сред одобрените лица за социалната услуга „Асистент за независим живот“. Посочено е, че поради изчерпване на определените средства по отношение на тази услуга, децата с посочения брой точки не се включват в услугата от 01.01.2015 г., а се вписват в листата на чакащи.

Видно от писмо изх. № СД-1507-94-(2) от 23.06.2015 г. на председателя на Комисията за разглеждане на подадени документи за ползване на социални услуги „Асистент за независим живот“ се установява, че е отменено горепосоченото решение от 17.12.2014 г. на тази комисия, като на В. Ц. Т. е разрешено да ползва социалната услуга „Асистент за независим живот“ за периода от 01.06.2015 г. до 31.12.2015 г.

Последвало е сключване на Договор № РД-56-43 от 01.06.2015 г. между Столична община (доставчик) и детето В. Ц. Т. (потребител), чрез законния представител и майка А. Т., отнасящ се за безвъзмездното получаване на социална услуга „Личен асистент“ по проект „Нови възможности за грижа“, за периода от 01.06.2015 г. до 29.02.2016 г. В чл. 1 от договора е регламентирано, че социалната услуга се предоставя в домашна среда чрез майката А. Т., действаща като личен асистент на детето по практическо обслужване на дейности от ежедневието и домашните задачи на детето с увреждане. Според чл. 2 и чл. 6 от договора доставчикът осъществява дейността по този договор чрез избрания личен асистент, с който се сключва трудов договор между доставчика и личния асистент.

Последвало е Решение от 12.06.2015 г. на Комисията за разглеждане на подадени документи за ползване на социални услуги „Асистент за независим живот“, с която на ищцата е отказано за периода от 01.06.2015 г. до 31.12.2015 г. ползването на социална услуга „Асистент за независим живот“, тъй като В. терзийска е ползвала сходна услуга, а именно услуга „Личен асистент“ по проект „Нови възможности за грижа“.

С Решение от 08.12.2015 г. е отказано на ищцата ползването на социална услуга „Асистент за независим живот“ за периода от 01.01.2016 г. до момента на ползване на сходна социална услуга.

Не се спори, че услугата „Личен асистент“ по проект „Нови възможности за грижа“ е ползвана до 29.02.2016 г., когато е изтекъл срокът на договор № РД-56-43 от 01.06.2015 г.

С решение от 13.05.2016 г. е прието, че от 01.03.2016 г. ищцата отговоря на критериите за социална услуга - „Асистент за независим живот“, но поради липсата на финансов ресурс не е извършен допълнителен прием, т. е. ищцата е продължавала да

не получава тази социална услуга. Едва от 01.01.2017 г. В. Т. е включена сред лицата получаващи социалната услуга „Асистент за независим живот“, финансирана от бюджета на Столична община, но този период не е предмет на исковата претенция.

Обобщено казано – ищцата не е ползвала социална услуга „Асистент за независим живот“ за периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2016 г., като през този период, считано от 01.06.2015 г. до 29.02.2016 г. е ползвала друга социална услуга - „Личен асистент“ по проект „Нови възможности за грижа“ (финансирана по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“).

Във връзка с дадените указания от ВАС, по делото е изслушано и прието заключение на съдебно – счетоводна експертиза, която дава отговор за нетното възнаграждение, което би следвало да се получи социална услуга „Асистент за независим живот“. Съдът кредитира заключението, тъй като макар кратко, е обосновано, ясно и непротиворечиво.

От същото се установява, че възнагражденията, съобразно определените часови ставки за извършена работа от асистента по Наредбата за предоставяне на социална услуга „Асистент за независим живот“ са следните: 1260,15 лева за периода от 01.01.2015 г. до 31.05.2015 г. и 2520,30 лева за периода от 01.03.2016 г. до 31.12.2016 г., т. е. общ 3780,45 лева за двата периода.

Експертът е дава отговор, че разликата между получавано възнаграждение по социална услуга „Личен асистент“ по проект „Нови възможности за грижа“ и възнаграждението по социална услуга „Асистент за независимо детство“ възлиза на 2268.27 лева за периода от 01.06.2015 г. до 29.02.2016 г.

Посочените възнаграждения са изчислени на полагани месечно 120 часа, при часова ставка от 3,50 лева. Следва да се отбележи, че процесуалният представител на ищеца не оспорва броя часове през месеца.

В заключението, изслушано от предходния съдебен състав по адм. д. № 4078/2020 г. на АССГ, се установява, че ищцата не е представила отчети за извършени дейности от асистента по социална услуга „Асистент за независимо детство“, но уточнява, че когато е ползвана услугата са заплащани възнаграждения за брой месечни часове както следва: 126 часа – през 2014 г., 131 часа през 2017 г. и 136 часа през 2018 г. Вещото лице дава още информация, че са заплащани 120 часа месечно по социална услуга „Личен асистент“ по проект „Нови възможности за грижа“.

По делото е разпитана свидетелката А. Т. (от предходния състав по адм. д. № 4078/2020 г. на АССГ), която дава сведения, че е била асистент на детето си във връзка със социални услуги, като месечно за заплащани около 130 – 142 часа, които часове са разпределяни съобразно работното ѝ време. Бройката часове научавала след като бъдат одобрени. Дава информация, че разликата между двете социални услуги се изразявала в това, че едната била по – скъпо платена (социална услуга „Асистент за независим живот“) и в броя заплащани часове.

При така установените факти, Административен съд София-град достига до следните правни изводи:

В настоящия случай се претендира обезщетение за имуществени вреди от пропускането да се получи социална услуга, причинени от орган на Столична община заради нарушение на чл. 10, чл. 11 и чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр., поради което предявеният иск е с правна квалификация чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, във връзка с чл. 74, ал. 2 ЗЗДискр.

Важно е да се отбележи, че исковата претенция касае пропуснатата полза от социалната услуга „Асистент за независимо детство“, остойностена (намираща парична

равностойност) с възнаграждението, заплащано на асистента. В тази връзка не се претендира възнаграждението на асистента, а пропускът на благоприятния ефект на социалната услуга, имащо парично изражение, съизмеримо с възнаграждението на асистента.

Според чл. 74, ал. 2 ЗЗДискр. в случаите, когато вредите са причинени на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица, искът за обезщетение се предявява по реда на ЗОДОВ.

Съгласно чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, във връзка с чл. 74, ал. 2 ЗЗДискр., в процесния случай включва в кумулативна даденост: 1. влязло в сила решение на Комисия за защита от дискриминацията, с което е установено извършването на дискриминация, изразяваща се в дискриминационен акт, действие или бездействие на държавен орган или длъжностно лице - нарушител и засегнатото лице; 2. наличието на претърпяна вреда; 3. причинна връзка между установената дискриминация и вредата. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя неоснователността на предявения иск за обезщетение на вреди.

Налице е първият елемент от фактическия състав, тъй като съдът е обвързан с констатациите и изводите, съдържащи се във влязло в сила Решение № 151/04.04.20218 г. по преписка № 63/2015 г. по описа на Комисия за защита от дискриминацията, потвърдено с Решение № 155/07.01.2020 г. по адм. д. № 13509/2018 г. по описа на Върховен административен съд. С акта на КЗД е установено нарушение от страна на Столичен общински съвет на чл. 10, чл. 11, както и чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр. по отношение на детето В. Т..

Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 2 от Наредбата за предоставяне на социалните услуги „Асистенти за независим живот“ (НПСУАНЖ) „Асистент за независимо детство“ е социална услуга за компенсиране на дефицита при деца с трайни увреждания и затруднения при активното им социално включване и в ежедневното обслужване за подпомагане на тяхното развитие. В настоящия случай е налице настъпила вреда за ищцата, изразяваща се в пропуск да се получи социалната услуга „Асистент за независимо детство“, а това се отразява неблагоприятно върху нейната правна сфера, тъй като ограничава възможността за компенсиране на дефицита от уврежданията, затрудненията в социалната адаптация и ежедневното обслужване. Именно в този смисъл социалната услуга следва да се разглежда като вид „благо“, което е пропуснала да получи ищцата. Тази услуга е свързана с осъществявана дейност от асистента, поради което при определяне на нейната парична равностойност, следва да се вземе предвиденото възнаграждение на асистента.

Важно е да се отбележи за принципно правилни възраженията на ответника, че възнаграждението за социалната услуга се получава от асистента (в случая майката), поради което за получателя на услугата (детето) не възниква вреда. Действително детето не се лишава от възможността за получаване на възнаграждение за услугата, тъй като същото не е предвидено за него, а за асистента, осъществяващ дейностите, включени в социалната услуга. В случая не се претендира такова възнаграждение, а

стойността на пропуснатата социална услуга, която парично се равнява на възнаграждението на асистента.

По делото се установи, че за процесните периоди ищцата не е получавала социална услуга „Асистент за независимо детство“ (подвид услуга на общата „Асистент независимо животно“), а за определяне на нейната парична равностойност следва да се вземе предвиденото възнаграждение на асистента. От заключението на вещото лице се установява, че същото е както следва: 1260,15 лева за периода от 01.01.2015 г. до 31.05.2015 г. и 2520,30 лева за периода от 01.03.2016 г. до 31.12.2016 г., т. е. общ 3780,45 лева за двата периода. В тази връзка съдът намира наличието на вреда в размер на 3780,45 лева, представляваща стойността на пропуснатата социална услуга.

За периода от 01.06.2015 г. до 29.02.2016 г. не е налице вреда, тъй като ищцата е получавала социална услуга „Личен асистент“ по проект „Нови възможности за грижа“. От свидетелските показания се налага извод, че липсва разлика в качествено отношение между двете услуги, т. е. и двете включват еднакъв (или поне сходен) набор от дейности, осъществявани от асистента. Вярно, че свидетелят посочва, че по услуга по проект „Нови възможности за грижа“ се заплащат по – малко броя часове (тоест посочва принципно различие в количествено отношение), но вещото лице отразява за необходими 120 часа месечно (и за двете услуги), а това не е оспорено от процесуалния представител на ищеца, т. е. съдът приема за липсата на разлика в количествено отношение на двата вида услуги. За този период ищцата е получавала същия вид и количество дейности от услугата, които имат за цел компенсиране на дефицита от уврежданията, затрудненията в социалната адаптация и ежедневното обслужване на детето. По този начин детето не е лишено от социална услуга, поради което няма как да има претенции за пропуски за получаване на услуга „Асистент за независимо детство“, която е еднаква с получаваната през този период. Вярно, че пропуснатата услуга е с по – висока стойност, но не това е определящо. Водещо е получаването на социалната услуга като набор от дейности, имащи конкретни цели, а не получаването на парични средства. В случая са задоволени определени потребности на детето, при което е ирелевантно с какъв размер на средства общинските органи ще го направят. Също така не е възможно и да се претендира по – високото възнаграждение на асистента, тъй като това не е вреда за детето, доколкото същото не е предназначено за него.

Налице е причинно – следствена връзка между дискриминационния акт на общинския орган и причинената вреда в размер на 3780,45 лева, представляваща стойността на пропуснатата социална услуга за периода от 01.01.2015 г. до 31.05.2015 г. и за периода от 01.03.2016 г. до 31.12.2016 г. Според решението на КЗД дискриминационният акт се изразява в неосигуряване в пълен обем финансови средства, необходими за предоставяне на социална услуга „Асистент независимо животно“ и въвеждане на критерий при кандидатстване, свързан с ползването на помощно техническо средство. От решенията на Комисията за разглеждане на подадени документи за ползване на социални услуги „Асистент за независимо животно“ се налага извод, че ищцата не е била класирана като получател на тази услуга заради липсата на финансови средства за получения брой точки (не са получени точки по дискриминационния критерий). В тази връзка е налице причинно – следствена връзка между дискриминационния акт на общинския орган и вредата (пропуснатата социална услуга).

Горното води извод, че претенцията е основателна до размера на 3780,45 лева, а за разликата от тази сума до предявения размер от 6 084,72 лева следва да се отхвърли

като неоснователна.

По разноските:

С оглед изхода на делото ищцовата страна има право да ѝ се възстановяват направени разноски съответни на уважената част на исковата претенция. Направени са разноски в размер на 100 лева за депозит, при което следва да се присъдят 62,13 лева.

По изложените съображения, Административен съд София – град

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична община да заплати на В. Ц. Т., чрез законния ѝ представител Ц. Троянски, сумата в размер на 3780,45 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в пропусната възможност за получаване на социална услуга „Асистент за независимо детство“ за периодите от 01.01.2015 г. до 31.05.2015 г. и от 01.03.2016 г. до 31.12.2016 г., причинени от допуснати нарушения на чл. 10, чл. 11 и чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, и ОТХВЪРЛЯ като неоснователна исковата претенция за разликата от 3780,45 лева до предявения размер 6084,72 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в пропусната възможност за получаване на социална услуга „Асистент за независимо детство“, като разликата в стойността на тази услуга и социална услуга „Личен асистент“ по проект „Нови възможности за грижа“ за периода от 01.06.2015 г. до 29.02.2016 г., причинени от допуснати нарушения на чл. 10, чл. 11 и чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр.

ОСЪЖДА Столична община да заплати на В. Ц. Т., чрез законния ѝ представител Ц. Троянски, сумата в размер на 62,13 лева, представляваща направени по делото разноски.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: